

> Retouradres Postbus 2518 6401 DA Heerlen

Stichting Pactum

[Redacted]

[Redacted]

Bezoekadres:
Stadsplateau 1
3521 AZ Utrecht
T 088 120 5000
www.igj.nl

Inlichtingen bij

[Redacted]

Ons kenmerk

[Redacted]

Datum 9 april 2024
Betreft Kennisgeving instellen verscherpt toezicht afdeling ZIKOS van Stichting Pactum te Zetten

Geachte [Redacted],

Bij deze deel ik u mee dat de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna: inspectie) de afdeling waar Zeer Intensieve Kortdurende Observatie en Stabilisatie wordt toegepast van de locatie Zetten van Stichting Pactum (hierna: de afdeling ZIKOS) op 9 april 2024 voor een periode van zes maanden onder verscherpt toezicht heeft gesteld. In uw hoedanigheid van bestuurder van Stichting Pactum bent u hierover op 9 april 2024 telefonisch geïnformeerd.

Proces

Op 15 februari 2024 deed de inspectie onderzoek naar de kwaliteit van de jeugdhulp bij de afdeling ZIKOS. Tijdens het toezicht toetste de inspectie zeven normen uit het JIJ-kader. De inspectie constateerde dat de jeugdhulp op de afdeling ZIKOS aan vier normen niet voldeed en aan twee normen grotendeels niet voldeed.

De inspectie sprak de jeugdhulpaanbieder direct na het bezoek van 15 februari 2024 aan op haar verantwoordelijkheid om maatregelen te treffen om de veiligheid en kwaliteit van de afdeling ZIKOS te verbeteren en bevestigde dit schriftelijk. Kort na het bezoek ondernam de jeugdhulpaanbieder actie om tekortkomingen weg te nemen. De inspectie bracht op 14 maart 2024 wederom een onaangekondigd bezoek aan de afdeling ZIKOS om de kwaliteit van de jeugdhulp na de getroffen maatregelen te onderzoeken. De inspectie heeft haar bevindingen vastgelegd in een rapport dat is vastgesteld op 8 april (zie bijlage).

Bevindingen

De inspectie toetste in totaal zeven normen. De inspectie richt zich in het verscherpt toezicht op twee kernelementen welke van invloed zijn op alle beoordeelde normen. Dit zijn *het ontbreken van kwantitatief en kwalitatief voldoende toegerust personeel*, en *de inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen*. Hieronder licht de inspectie dit toe.

Ontbreken van kwantitatief en kwalitatief voldoende toegerust personeel

Samengevat constateert de inspectie het volgende:

- Geen van de jeugdhulpverleners op de afdeling ZIKOS heeft een SKJ registratie;
- Het werk wordt voor het merendeel uitgevoerd door invalkrachten;
- Jeugdhulpverleners zijn niet geschoold in de schemamethodiek;
- Op dit moment zijn vijf van de zes ZIKOS plekken bezet.

De inspectie stelde in februari 2024 vast dat het ontbrak aan voldoende toegerust personeel. In het afgelopen jaar zijn medewerkers die moeite hadden met het werken volgens het terugdringen van de inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen vertrokken. Het is de jeugdhulpaanbieder nog niet gelukt hen te vervangen. Hierdoor werkten in 15 februari 2024 op de afdeling ZIKOS onvoldoende vaste krachten. Slechts één van de medewerkers op de afdeling ZIKOS had een SKJ registratie. Deze medewerker had een tijdelijke aanstelling en is inmiddels vertrokken. De jeugdhulpaanbieder werkte op de afdeling ZIKOS met invalkrachten.

Uit het toezicht van 15 februari 2024 bleek dat nieuwe medewerkers en invalkrachten niet werden ingewerkt conform de schema methodiek die de jeugdhulpaanbieder hanteert als uitgangspunt. De vier ZZP'ers zijn per 1 maart 2024 gestart, maar niet specifiek geschoold in de schemamethodiek. Zij worden binnenkort hiervoor getraind.

Ook bleek uit het toezicht in 15 februari 2024 dat de deskundigheid, kennis en expertise van de (psychische) problematiek van de jongeren over het geheel genomen onvoldoende was. Pactum heeft per medio februari 2024 een klinisch psycholoog ingezet voor de behandeling van de jongeren. Daarmee is echter deze deskundigheid, kennis en expertise van de (psychische) problematiek van de jongeren niet vergroot binnen het team van begeleiders die dagdagelijks met de jongeren werken.

Inzet vrijheidsbeperkende maatregelen

Samengevat constateert de inspectie het volgende ten aanzien van deze kernelementen:

- Fysiek ingrijpen door jeugdhulpverleners gebeurde op een pijnlijke manier. De jeugdhulpaanbieder deed een oproep aan de jeugdhulpverleners om vanuit het principe 'nee, tenzij' te werken bij fysiek ingrijpen en geen pijnprikkels te gebruiken;
- Jeugdhulpverleners zijn niet getraind in fysieke weerbaarheid volgens de veldnorm terugdringen van vrijheidsbeperkende maatregelen;
- Jeugdigen worden 's nachts ingesloten op hun kamer op de afdeling ZIKOS;
- Er zijn vaste kamermomenten die voor alle jeugdigen gelden.

De inspectie constateerde in februari 2024 dat het fysiek ingrijpen, met name het fixeren, op een pijnlijke manier gebeurde met een risico op letsel. Deze methoden waren onderdeel van een training die medewerkers ontvingen rond fysieke weerbaarheid. Op 14 maart 2024 stelde de inspectie vast dat de jeugdhulpaanbieder de training fysieke weerbaarheid en het voorkomen van fysiek ingrijpen heeft gewijzigd. De nieuwe training wordt vanaf medio maart 2024 vier maal per jaar aangeboden. Deze training dient gevolgd te worden door de medewerkers van de JeugdzorgPlus, waaronder de afdeling ZIKOS, conform de *veldnorm terugdringen van vrijheidsbeperkende maatregelen*.

Deze scholing is (nog) niet gevolgd op 14 maart jl. Wel zijn alle medewerkers opgeroepen om het fixeren alleen in te zetten vanuit het principe 'nee, tenzij' en hierbij geen pijnprikkels te gebruiken.

De inspectie constateert op 15 maart jl. dat de jongeren op de afdeling ZIKOS in de nacht nog altijd standaard worden ingesloten. Ook vinden er nog altijd vaste kamermomenten plaats.

Conclusie

De uitbreiding van personeel, de voorgenomen scholing en de oproep van de jeugdhulpaanbieder om vanuit het 'nee, tenzij' principe te werken zijn verbeteringen in de werkwijze van de ZIKOS afdeling. Daarmee is op dit moment echter nog niet voldoende aantoonbaar voor de inspectie dat de ingezette verbeteringen ook daadwerkelijk leiden tot het voldoen aan de normen ten aanzien van vrijheidsbeperkende maatregelen. Bovendien is op een aantal punten zoals de insluiting 's nachts en de vaste kamermomenten op 15 maart jl. nog niet voor alle jeugdigen verbetering doorgevoerd.

De deskundigheid, kennis en expertise van de (psychische) problematiek van de begeleiders die dagdagelijks met de jongeren werken is nog niet verbeterd. De afdeling ZIKOS voldoet niet aan de norm van de verantwoorde werktoedeling. De afdeling ZIKOS voldoet hiermee niet aan de vereisten van hoofdstuk 6 en artikel 4.1.1. van de Jeugdwet. De bovengenoemde tekortkomingen brengen risico's voor de kwaliteit en veiligheid van de jeugdhulp.

Gesprek met de bestuurder en Raad van Toezicht

Op 29 maart 2024 heeft de inspectie gesproken met de bestuurder, de directie en de voorzitter van de Raad van Toezicht. Het definitieve verslag van dit gesprek treft u in bijlage aan, uw reactie op feitelijke onjuistheden is hierin verwerkt. Hieronder volgt een samenvatting van dit gesprek.

Pactum herkent de tekortkomingen die de inspectie in het toezicht heeft geconstateerd. De JeugdzorgPlus, en de afdeling ZIKOS in het bijzonder, is de achtervang van een zorgstelsel waar de specialistische hulp naar het idee van de raad van toezicht, bestuurder en directie, te gefragmenteerd is georganiseerd en alleen daardoor al tekort schiet. De expertise moet gebundeld gaan worden. Ook gaf de bestuurder aan dat Pactum zich ervan bewust is dat zolang de afdeling ZIKOS blijft, er gebruik van gemaakt wordt. Pactum heeft daarom besloten om te gaan stoppen met de afdeling ZIKOS. De termijn van sluiting is afhankelijk van de trajecten van de vijf kinderen op de afdeling ZIKOS. Per jongere wordt toegewerkt naar een best passende vervolgplek.

De bestuurder heeft tijdens dit gesprek verder aangegeven de verbeterpunten uit het rapport op te pakken en te gebruiken om de kwaliteit van zorg aan de jongeren die nog op de afdeling ZIKOS verblijven verder op orde te brengen.

Verbeterkracht

De inspectie ziet dat de jeugdhulpaanbieder in korte tijd veel verandering heeft doorgevoerd. Daarnaast geeft de jeugdhulpaanbieder aan te stoppen met de afdeling ZIKOS en geen nieuwe jeugdigen op te nemen. Maar daarmee zijn de tekortkomingen van het bezoek van 15 februari 2024 en 14 maart 2024 op dit

moment niet afdoende weggenomen terwijl er nog wel jeugdigen verblijven op de afdeling ZIKOS.

De inspectie heeft vertrouwen dat Pactum stopt met de afdeling ZIKOS en zorgvuldig op zoek gaat naar een best passende vervolgplek voor de jeugdigen die nu nog op de afdeling ZIKOS verblijven.

Vervolg

De inspectie verwacht dat de jeugdhulpaanbieder verdere maatregelen neemt om alle geconstateerde tekortkomingen op te heffen zolang als er jeugdigen op de afdeling ZIKOS verblijven. De inspectie concludeert dat het noodzakelijk is om de voortgang op de verbeteringen bij de afdeling ZIKOS te volgen. Daarom stelt de inspectie de afdeling ZIKOS van Stichting Pactum onder verscherpt toezicht voor de duur van zes maanden.

Tijdens dit verscherpt toezicht wil de inspectie bevorderen dat de benodigde verbeteringen om de hiervoor genoemde tekortkomingen op de twee kernelementen weg te nemen, voortvarend worden doorgevoerd en geborgd. Daarnaast wil zij toetsen of de continuïteit van de zorg aan de betreffende jongeren geborgd is en geborgd blijft.

De inspectie verwacht dat de jeugdhulpaanbieder de verbeterpunten meeneemt in het Pactum brede verbeterplan met concrete maatregelen om de geconstateerde tekortkomingen op te heffen.

In de periode van het verscherpt toezicht kan de inspectie de afdeling ZIKOS zowel aangekondigd of onaangekondigd (digitaal) bezoeken voor een tussentijdse toets en/of hertoets. Aan het einde van de periode van het verscherpt toezicht zal de inspectie, op grond van haar bevindingen en conclusies naar aanleiding van een (on)aangekondigd inspectiebezoek oordelen of het verscherpt toezicht kan worden opgeheven of dat er verdere stappen genomen moeten worden in de vorm van bestuursrechtelijke maatregelen.

Openbaarmaking

De inspectie is voornemens het verscherpt toezicht openbaar te maken. In de bijlagen bij deze brief informeert de inspectie u hierover.

Vragen

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u vragen of opmerkingen hebben naar aanleiding van deze brief, dan kunt u contact met mij opnemen.

Met vriendelijke groet,

